

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Pénteken, Május' 21-dikén 1819.

Nagy Britannia.

A' Romai Catholicusok' ügye, melyhez az Ujságlevelek a' közönséget ily régen készíték, az alsó házban Május' 30-dikán felvételődött. Grattan tette a' jóvállást, ily, nagyon bölts 's minden szótagnak megfontolásával készült elintézésel: „Az Alsó Ház' tagjai méltóztassanak „titkosülést tartani a' végre: hogy ez, az ő „Felsége Romai Catholicus alattvalóit il- „lető törvényeket abban a' tekintetben „megvizsgáltatni méltóztassék, melly sze- „rént ők a' polgári hivatalokra való jut- „hatást 's ezeknek viselhetését kívánnyák; „és hogy határozzák-meg, hogy valyon „ezen törvényeken lehet-é, 's ha lehet, „mitsoda változtatásokat lehet tenni. — Jovallásának tekintetbe való vételét fontos beszéddel ajánlotta. Hogy most tsak nagyon summásan szolljunk, az ő fontosabb okoskodása ezekben határozódott: Megjegyzette, hogy valamiképpen egy felől az ő jóvállása által, tudni illik, ha a' R. Catholicusoknak a' töllök helyyes okon külömben is meg nem tagadtatható, természeti 's polgári jusok megadattanak, ez, az ő tsupán Protestans Fejedelmeknek a' thronusra való következésre nézve semmit nem árt, úgy ellenben más felől a' Catholicus 's Protestans alattvalóknak egygyesülése nem tsak hogy a' tsendességet megerőssitené, hanem az Országnak erejét is nagyon nevelni fogná. — Nagyon hathatósoknak tarthatni ezen Orátor' beszédében egyebek közt a' következő szavakat: —“

„Szívemből ohajtom, hogy két Religiók, mellyeknek egy *Evangeliumjok*, egy *Idvezítőjök*, 's egy *Istenjök* van, 's egymástól tsak formákban, tsak Egyházi szertartásokban külömböznek, Státusunk közönséges épületének talpkövéen egygyesítettödjének, 's a' *Legfelsőbb Valóságot* külömközőleg ugyan de még is egygyességben, a' milyen maga a' *Természet*, telyes szabadsággal imádják. Hisze' a' Kérelem' beadóji nem kívánnak egyebet, tsak hogy a' rajtok fekvő terhes rendszabások alól felszabadíttassanak, 's a' polgári hivatalokra változtathatókká tétettessenek, mellyet a' *Közönséges Jus* mindeneknek meg-adott, 's a' mitől ők tsak azért fosztattak-meg, hogy atyjaiknak hitjeket esküvéssel megtagadni nem akarták. Ha ti azon Aktákat (törvényes irásokat), mellyek a' R. Catholicusokat alkalmatlanokká teszik arra, hogy hizonyos hivatalokat viselhessenek, 's hogy a' Parlamentum' tagjai lehessenek, nékiek meg nem engedik, vissza vizitek: nem fogtok ti ez által erántok semmi kegyelmességet tselekedni, hanem tsak azt a' Just fogjátok nékiek vissza adni, melynek ők sok ideig birtokában voltak, 's igasság szerént most is abban lenniük kellene.“

Beszédjének érzékenyítő részében nagyon be-hatók voltak e' következő szavak: — „Külömbkülömb törzsökökből szármozott Királyink a' népnek adott nagy politikai jó téteményeik által nevezetesekké tették Országlássokat. A' *Plantagenek* adták nekünk a' Magna Chartát; a'

Tudorok legbetsesebb törvényeinket adták: de várokozunk még egy oly jó tételre, a' melly mostani Királyi familiánknak még nagyobb betsületére fogna válni. Népünknek egy hatodrésze várja a' maga politikai jusainak visszaadattatását; a' *Hannoverai* Ház ezeknek visszaadása által megkoronázza a' maga ditsőségét. Ha ezt megteszi, már így bizonynyal és bátran megjelenhet a' Tudorok a' Plantagenek' a' maga legjobb 's legditsőségesebb Ösei' tekintetjek előtt."

Ezen jóvallást legelőbb Croker oltalmazta nagyon gyökeres okoknál fogva. Azoknak ellenvetéseiket, kik azt szokták felhozni a' Catholicusok' pártfogói ellen, hogy azoknak elnyomattatása már ma különben se' áll-fenn, 's több effélék, ezen megjegyzés által czáfolta-meg, hogy legalább százötvenre telik azoknak a' büntető törvényeknek száma, mellyek külömbkülömb időkből a' R. Catholicusok ellen hozattak, 's még mind visszavétetlen vannak. — Számos Orátorok beszélték; némelyek pártját fogták, mások megtámogták a' Grattan jóvallását; éjféli két órakor vetett a' vetekedéseknek a' voksolás véget; 241-re telt a' jóvallók' száma, az ellenkezőké pedig 243-ra, és így tsak kettővel voltak többen az ellenkezők a' jóvallóknál. — Brougham beteg lévén nem jelenhetett-meg az ülésben. Ezen vetekedések eránt oly nagy részrehajlástanságot akartak mutatni a' Kir. Kabinét' tagjai, hogy egygyik is fel nem szollalt az egész ülés alatt; egyéberánt tudva van, hogy a' Kabinét' voksolással bíró 15 tagjai közt is tsak egygyel vannak többen azok, kik a' R. Catholicusok ellen szoktak voksolni, az az, ezek nyoltzan, a' Catholicusok' pártfogói pedig heten vannak köztök. — Ezen megjegyzésből láthatni, hogy tsakugyan nem meszsze kell már annak az időnek is lenni, hogy a' Catholicusok, a' Nagy Britániai három egygyesült Or-

szágokban, valamint a' Státus' terheinek hordozására, úgy a' boldogságban való részesülésre nézve is, egyenlőkké tételődjenek.

A' Liverpoolban lakó Unitariu-sok (Egy-Istent-imádók) April. 26-dikán oly kérelmet adattak Marquis Landsdown által a' Parlamentumba, melyben azt kérik, hogy adják-meg nékiek a' Házassági Ceremoniákra való tekintetben azon jusokat, mellyekkel a' Quackerek, 'Sidók, 's minden egyéb Sekták bírnak, 's élnek, midőn ellenben nékiek az Ánglus törvények szerént nem szabad házassági kötésre lépni, ha tsak az özszeadódás az Ánglikána Egyházi szertartások szerént nem megy véghez, holott ők ekképpen oly hit-tudománynak vallására kényszerítettnek, mellyet hibásnak és istentelennek tartanak.

* * *

Az Ánglus Ujságírók tsak nem felejtetik Ángliának az által okoztatott sérelmét, hogy a' Spanyol Országlószék az Egygyesült Státusoknak engedte a' Floridákat: — „Hisze', így szollanak a' Times levelek' íróji, lehetetlen az, hogy a' Spanyol Országlószék előtt tudva nem lettek volna azon káros következesek, mellyek ebből Ángliára fognak háromlani; talám, ha Ánglia többet ígért volna, ő is elkaphatta volna ezen szép Országot. De, így szollhatna valaki, Ánglia talám igen nagynak tartotta azt az árrat, mellyen a' Floridákat magáévé tette volna, azt tudni illik, hogy Spanyol Országnak az ő elpártolt tartományai ellen való hadakozásában segítségül legyen; ez Ángliának nemzeti betsülete' feláldozásába került volna. Az Északi Amériikai egygyesült Státusok talám nem ily nagyon érzékenyek a' betsületfáltésben. Ők talám megígérték, hogy felhagynak az Independensek' ügyén. Ángliának ellenben nyereség az, hogy már most semmi tekintetekkel nem adós a' háládatlan, sőt ő

eránta ellenséges idúlattal viseltető Spanyol Országnak, a' mellyért régebben, mérték felett nagy és sok áldozatokat tett. Már most csak a' kell néki, hogy fontolja-meg, hogy a' Déli Amerikai ugy nevezett Independens tartományoknak függetlensége egyedül csak az ő hatalmától függ, és hogy ennekutánna hagyjon-fel azon Legitimussági gondolkodásnak módjáról, melly által magát eddig önnön haszna ellen nyilvánóságosan megvakittatni engedte, és hogy ezen-túl az Independenseknek ügyét nyilvánóságosan védelmezze. Higyjék-el Ministereink, hogy ha így tselekesznek, ha ezen természeti és sürgető politikai plánomot fogják követni, ebben nagyon szívesen fogják őket a' Parlamentum és a' Nemzet segélleni.“ — Azon közönséges levélnek írója, melyben ezen cikkely kihirdettetett, ily jegyzést teszen reá: Ha meggondolja az ember, hogy Angliában egy időtől fogva, minden kiadatott tilalmakkal éppen ellenkezőleg, a' Déli Amerikai Independensek' számára való verbuálások 's a' tengeri készületek melly nyilvánóságosan 's melly nagy igyekezettel tétettek, csaknem arra a' gondolatra juthat, hogy az Anglus Orsráglószék ezen tanátsot talám még az előtt el kezdte volt követni, hogy azt néki tették volna.

Azon titkos indító okok, így szoll a' *Morning Chronicle*, mellyekre nézve a' Floridáknak általengedtetése történt, még csak ezután és részenként jöhetnek világosságra. Eddig még csak azt se lehetett megtudnunk, hogy mi okozhatta, hogy a' bujdokló Frantziák' Cham-d'-Asyléje a' Teksas tartományában éppen akkor semmivé tétetett, midőn felsegíttetésére Frantzia Országban pénzgyűjtemények nyittattak. Már most Északi Amerikából hiteles kútfőből tudósítatánk, hogy az Egygyesült Státusok' Orsráglószéke Washingtonból meghatározott parantsolatot küldött Gen. Lallemand-

hoz, hogy tüstént oszlassa-el a' magaplánta népét, 's Teksas tartományából távozzék-el. A' nevezett Generális tehát kénytelen vala engedelmeskedni, 's haladéknélkül tisztjeivel egygyütt Uj-Orleánba 's Baltimoréba jőni. Ezen történetet némely emberek az Amerikai és Spanyol Orsráglószékek között való újabb egygyezés' köveikezésének lenni gondolják.“ — A' Kurir szerént, a' Tombighby vize mellé letelepedett Frantzia népesség se' fundálhatta-meg magát; már elszéledett. Bonaparte József a' maga Delawarei falusi házában, Vandamme Pennsylvaniában, vonták-meg tsendesen magokat, de ez utolsó Európába vágyakodik vissza. Generális Lallemand Uj-Orleani polgárrá lett. Marschal Grouchy Philadelphiában lakik.

* * *

Fontosabb újság mind ezek között (de csak a' politikai dolgok' állapotjával nem sokat gondoló olvasókra nézve) Londonban most a' Persa Nagy Követ' Szépe, a' Cirkassiai leány, azért, hogy meggyült miatta a' Nagy Követ Ur' baja. El akarják tőlle venni a' Londoniak. A' *Habeas Corpus* Aktán fundálják hozzá való jussokat. Eleinten csak annyit kívántak volna, hogy láthassanak egy ily nagy ritkaságnak tartató szépséget, hanem végre, minekutánna látták volna, hogy a' Nagy Követ Urtól ezen kevés barátságot hijába várják, ekkor vetemedtek osztán, mint a' *Morning Chronicle* megjegyzeni jónak találja, azon ellenséges gondolatra, hogy egészszen elvegyék tőlle a' leányt. Az Anglus törvények szerént minden rabszolga, akár melly színű legyen, mihelyest Angliába kilépett, azonnal szabad emberré lett. Ehez képpest egy nagy ember eltökéllette magában, hogy a' *Habeas Corpus* a' kezébe vévén, annal fogva az idegen Szépségtől maga személyesen megkérdezi: hogy tulajdon tettése-é néki az, hogy a' Nagy Követ Urnak

)(*

mint rabja és szolgálóleánya úgy szolgáljon, vagy inkább fogja talám azt a szabad állapotot változtatni, melyre minden emberek a' természet által teremtetek? Ez a' gondolat nagyon elfoglalta a' Londoniak' figyelmét; 's a' nevezett újság, melly a' dolgot legelőször a' közönség' elejébe terjesztette, nagyon biztatja a' leány' pártfogójit, akképpen okoskodván: Hogy ha szintén a' Követek Angliában is rendkívül való jusokkal bírnak; ha azért, a' mire tulajdon magoknak szükségek van, semmi vámot semmi harminzadót fizetni nem tartoznak; 's még az adósságért is el nem fogattathatnak: arra Angliában mind ezek mellett is tsakugyan nintsen jussok, hogy egy szabadnak született teremtményt, egy embert, rabszolgaságban tarthassanak. — (Hát ha talám a' Szépség szereti a' Nagy Követnél való rabszolgálóskodást?)

A' Londoni második Ministeri újságlevélből, a' Sunból, ilyen szembetűnő cikkelyt közlenek a' Bavariai közönséges Ujságlevelek: — „Politikai társaságokban beszélnek sugva egymásnak az emberek, hogy nem régen minden hajóépítő mívhelyeinkhez oly rendelések érkeztek volna, hogy nagyon legyenek rajta a' hadi hajók' készítésén. Erőssítések' fundamentomául: az Északi Amerikai Egygyesült Státusokkal való kötésünknek nem tökéletes minémüségeit, azután ezen Hatalmasságnak szembetűnő nagyravágyódását, ragadozásra való törekedését, 's a' Frantzia Országi belső körülállások' bizontalanságát hozzák-fel. Mi ugyan ezen híreknek hitelességéért kezeskedni nem mérészlünk: hanem Országlószékünk böltsességéhez 's tengeri tisztségeink' munkásságához 's buzgóságához minden esetben számot tartunk.“

Southwarknak White-Street nevű utzájában nem régen nagy pusztulást okozott egy Favágó gőz-makhinának szörnyű tsattanással történt széllyelpatta-

nása. Az üst, egy oda 300 lépésnyire lévő, 4 emeletű háznak fedelére hajított-fel. Azon épület, melyben a' makhina volt, néhány szomszéd házakkal egygyütt, talpkövig ledöntődtek; az utza, a' hol e' történt, egy jó darab helyen pusztasággá lett. A' makhina' tulajdonosát 's egy fiját félholtan 's életben lehető megtartásnak reménlése nélkül vonták-ki az omlások alól. Egy más fiatal ember 's egy kis fiú, úgy össze rontódtak 's égtek, hogy még azon estve meghaltak. Még egy más munkás ember is össze rontatott. Ezen makhina' tulajdonosa előre meg volt intetve alkotmányának gyengeségéről, és hogy ne erőltesse, mert szerentsétlenül járhat: de kétségkívül nem hitt az intésnek.

Frantzia Ország.

Midőn egyéb Udvarlók és szerentséltetők között Május' 3-dikán, mint a' Király' visszaérkezésének emlékezetes napján, a' Párisi Magistrátusnak, a' Követek' kamarájának, 's a' Paireknek Követségeik, tisztelet-tételre a' Királyhoz mentek, 's ő Felsége minnyájoknak a' maga érzése szerént felelt volna — mint a' Quotidienne a' Conservator' Ultra-társaság erőssíti — a' Pairek' kamarájának ekképpen felelt ő Királyi Felsége: —

„Tudom én, hogy kevéssel későbbre vagy hamarabb nekem is el kell menni a' minden halandók' útján: de Urágtok is tudják azt, hogy a' Frantzia Király nem fog meghalni.“ — A' Quotidiennének ezen erőssítése, hogy tudniillik a' Király így beszéllett volna, mint látszik megillette a' Constitúzió' barátjait, kik, mint gyanítható, ezen szavakat arra magyarázták, hogy ki tudja mitsoda gondolkodással fog a' következő Király a' Constitúzió eránt viseltetni? A' Liberalisabb Ujságok közzül tehát a' *Journal General* nevű, ily megjegyzést tett a' Quotidienne felhozott szavaira: —

„Mi nem tudjuk, hogy valyon ugyan valósággal adott-é a' Király a' Pairkama-
ra' Követségének ily választ? de úgy ité-
lünk, hogy kételkedhetünk eránta: nem
is gyanítható, hogy a' Király ő Felsége
a' Frantziákat, egy illy gondolat által,
melly már tsak magában vétetve is na-
gyon szerentsétlen volna, 's a' melynek
még sokkalta több szerentsétlen követ-
kezései lehetnének, meg akarta volna szo-
morítani. Távól légyen tőlünk az effé-
léktől való félelmeskedés! Királyunk' egés-
ségi állapota olyan, hogy remélhetjük,
hogy még elég sokáig élhet a' végre,
hogy elkezdett munkáját tökéletességre
vigye, hogy a' nemzet' szabadságát örök-
re megfundálja, bátorságba helyeztes-
se, és hogy mi — midőn végezetre az
irgalmatlan emberi sors, ő helyébe tsak-
ugyan más Országlót fog helyheztetni —
a' következő Koronaörököt ily szókkal
köszönthessük: *A' mi Constitutziónk
se' fog meghalni!*

A' Frantzia szélekről így irt Apr. 30-
dikán a' Bavariai Közönséges Ujsághoz
egy levelezője: „Egy régi hadi regula
szerént a' jó vezérnek soha se kell fi-
gyelmetesebbnek 's iparkodóbbnak lenni,
mint valamely megnyert tsata után. Úgy
látszik, hogy a' mi Liberalisaink ezen
régulát jól az elméjékbe vették 's jól
használják is. A' Frantzia nép' szabad-
sága 's az ő kissebbidejűség alól való fel-
oldoztatása ugyan, a' Választási törvény-
nek győzedelmeskedése által már szeren-
tsésen megerössített, 's a' nemzet és
az Országlószék a' felgerjesztett hányko-
dásoknak megszűnése után megnyugod-
hattak: az indulatok mindazonáltal, ha
bár nem oly nagy tsatákban is, de még
is tsakugyan hasonló hevességgel tusa-
kodnak, és ha a' külső erősségek jól nem
oltalmaztathatnak, nem fog tsuda lenni,
ha a' Frantziák a' Constitutzió ellensé-
geit nem soká ismét a' vár' falai alól
fogják elkergetni kéntelenített. Az Ul-

trák' boszszankodása 's iparkodása nem
ismernek határt. Azon próbatételeikből,
hogy a' Státus' belső fenn-álló alkotmá-
nyát felfordíthatták volna, megszegyeni-
tetve visszaverettétvén, annál heveseb-
ben folytatják külső mesterkedéseiket, 's
rágalmazták ott a' Frantzia nemzetet,
a' törvényhozó kamarákat, a' Ministere-
ket, 's magát a' Királyt is. Nagyon sze-
retnék magokat a' Külső Hatalmasságok
előtt mint ezeknek katonáik úgy bemu-
tattatni, 's mint a' kik ezeknek ügyeikért
verettettek volna meg; melyre nézve
már most a' kívántatna, hogy nékiek min-
den Európai Hatalmasságoknak seregeik,
segítségekre szaladjanak; és ha bár ezen
munkának felvállolására egygyik Hatalmas-
ságot is késznek lenni nem látják, ők ezt
mindazáltal, kün benn, mindenekkel el-
híttetni iparkodnak. Az ő beszédjek sze-
rént az Orosz Udvar, Hertzeg Richelieu-
nek a' Ministeriumból való kilépéséért,
kedvetlenséget nyilatkoztatott volna; az
Ánglus Kabinét, a' Választási törvény mi-
att Lord Whitworth által, ki most Pá-
risban van, hathatós jelentéseket tétetett
volna; és hogy vegezetre a' Szövetséges
Monarkhák Helvétziában, újabb Congres-
sust határoztak volna! Mire valók volná-
nak az efféle bírek, a' mellyek miatt, ha
hitelt érdemelnének, nem lehetne nem
nyughatatlankodni a' Frantzia népnek?
Való az, hogy Frantzia Ország' jelen-
lévő állapotjának semmi katona ábrázatja
nintsen; finántziája üres; hadi seregei
gyenge lábon állanak, 's magokat semmi
próbatételekre alkalmasoknak nem ér-
zik: de jól érzik mind ezek mellett is
azt, hogy nékiek, magában fennálló Stá-
tussok van, a' melynek függése semmi
idegen Országoknak alája vettette nin-
tsen, melyhezképpent nékiek tsak a' ma-
gok erejéhez 's lelkekhez, kell és lehet
bizakodniok. De mit is használ az in-
dulatoknak ily módon való tüzesítése?
Talám igen sokáig tartott már az Ultrák-

nak, ennyi rettenetes hadi esztendők után a' békességes idő? A' népeket akarják-e önnön ügyekért fellázzasztani? De nem kell ettől félnünk. Vigyáznak a' Liberálisok; ők Frantzia Ország' valóságos oltalmazó bástyájának a' Constitúciónak megerősítésén megszűnés nélkül dolgoznak. Ezen bástyának őrző serege a' nemzet, és ez, csak belső árulás által eshetik-el. De ezt is nagyon szemem tartják az őrálló lelkek, 's ők legkissebb ravaszsgot és mesterkedést felfedeznek és semmivé tesznek, 's több effélék."

B e l g i u m.

A' Brüsszeli ítélőszéknek a' Sándor Császárt illető özszeesküvés' tagjai ellen folytatott vizsgálódásaiban, sokszor elé fordultak a' volt Frantzia Ministernek Gróf *Decasesnek* 's a' Belgiumi Udvarnál lévő Frantzia Követnek neveik. Akár miképpen forgatta is a' Kir. Prokurátor a' kérdéseket, még is mindenkor belé hozódott az idegen követségi személyneknek 's Ministeriumnak nevezetjek. Ezen illetlenség 's meg az a' környülállás, hogy a' per a' közönség előtt folyván, az idegen követségek tagjai többire mindenkor jelen voltak, okozhatta gyaníthatóképpen, hogy ezen per, lehető hamarsággal elvégeztetett: de még is ez a' sietség 's nagy vigyázás se akadályoztathatta-meg azt, hogy a' Frantzia Ujságok' részéről neheztelő nyilatkozatások ne következzenek belőlle: —

„Mi, így szoll a' Párisi Monitör, sajnálva szemléltük azt, hogy a' Brüsszeli tisztviselők mérészelhették azon rágalmozó erőssítéseket, mellyeket az egyik vádoltatott személy (Buchoz) a' maga mentségére gondolt vala ki, még az által is hitelesebbíteni, hogy bizodalmasan meghalgatták, 's azután magok is önnön szájokkal még egyszer elmondták, Hisze' Buchoz egy, Már-tzius' 15. dikén kiadott *Memorioléjáj-*

„*ban* nyilvánossággal mondja: Hogy ő, sem Belgiumi, sem Frantzia Országi, sem Orosz Ágens nem volt soha, melly kitettzik, mint ő mondja, abból, hogy ő az ellenséges mesterkedéseket csak egy nagyon betsületes Tiszti-karnak meghívására árulta-el, melly meghívódás azonban közben egészszen megegyezett az ő hajlandóságával. A' mi a' Frantzia Országlószéket illető megsértő felhozásokat illeti, ezek talám egy Prokátor' szájában inkább megszenvedtethetnének, de Magistratualis Tisztekhez telyességgel illetlenek, 's meg nem botsáthatók."

Hogy annál jobban kitéssék, melly méltatlanul 's igazságtalanul vádolta Buchoz a' Frantzia Ministert és Frantzia Követet, három leveleit közli Buchoznak a' Monitör, mellyek közül egygyikben így írt ő (mint Gr. Buchoz) Minister Gr. Decazeshez: — „Mint hogy több emberekre nézve szükséges, hogy Exc.áddal levelezésbe botsátkozzak, és magamat azon veszedelemnek, melly leveleimnek felnyittatásából következne, ki ne tegyem: erre nézve elmentem vala Royer-de-Coux Grófhoz, de őtet nem találtam otthon. Erre nézve most egyenesen Exc.ádat kérem, hogy mutasson nékem titkon valamely útat, a' mellyen leveleimet egyenesen az Exc.ád' kezébe küldhessem." — Ezen levél *Utolirásában* Marquisnak 's Déli Brabantzai Vizi Építő Inzsínörnek mondja lenni magát Buchoz. Ezen levelének dátálásakor (Nov. 3. dikán) tehát még semmi közösülés nem állott-fenn Buchoz és a' Frantzia Minister közt. Csak Nov. 6. dikán tette Buchoz a' Frantzia Követnél (nem Brüsszselben hanem Haagában) a' maga legelső feladásait, mellyekről a' Követ tüstént tudósította a' Belga Tisztviselőket; Buchoz pedig már Novemb. 15. dikén, kétségkívül igen lassan tetzvének a' dolgok folyni, ekképpen irt ismét

Minister *Decaseshez*: „Nov. 3-dikától fogva megesmertem Exc.áddal egy özszeesküvést, melly a' Frantzia, Orosz és Belga Monarkhák ellen intéztetett; Pouillot és én annyira vittük a' dolgot, hogy az özszeesküvés' fejei elfogattattak; mi elvégeztük napszámunkat (robotunkat) — de nekünk még eddig senki, nem hogy jutalmat adott volna, de tsak azt sem mondta: „köszönöm a' kend jó akaratját! Sőt a' mi több azt veszem eszembe, hogy mások, kik nagyon keveset tettek ezen munkában, meg akarnak bennünket fosztani azon érdemtől, hogy mi jelentettük volna be a' dolgot. Kérem tehát Exc.ádat, ígérje-meg nékem ezen levelemre adandó válaszában: hogy, ha a' Belga és Orosz Monarkhákat, mesterkedések által meg akarnak akadályoztatni abban, hogy engem' mint *Első Bejelentőt* úgy esmerjenek, Exc.ád legalább XVIII-dik Lajos Királynál, a' mi buzgoságunkról, és azon veszedelmekről, mellyeknek magunkat kitettük, tegyen jelentést. Még tsak Laborde van hátra, hogy megtaláljuk; az idevaló Politzia, nagyon sietvén, őtet elvesztette szemei elől. Én a' Marquis de-la-Tour-du-Pin (az itt lévő Frantzia Követ') levél-boritékjában küldöttem a' magam' tudósításait Exc.ádhoz: de még semmi választ nem kaptam. Az a' mód, mellyel véllünk bántanak, azt látszik mutatni, hogy büntettünk, hogy boldogságunkat Királyunkért feláldoztuk.“ — E' közben (ezek mind a' Monitör magyarázatjai) mint látszik oly tudósításokat kellett a' Frantzia Ministernek Buchozról kapni, mellyek azt mutatták, hogy Buchoz se nem Gróf se nem Luzzsinör, és Metzből nem nagyon betsületes okokra nézve szökött-el, mint ezt, a' Frantzia Ministernek a' Belgiumi Frantzia Követhöz írott levele' summázatjából ki lehet hozni, a' melly itt következik: „Én az Ur' 15-dik Már-

tziosi tudósításaival egygyütt bizonyos Buchoznak irását is vettem, a' ki magát valami, Sándor Császár ellen intéztetett, özszeesküvés' *Felfedezőjének* adja-ki. Én nem tudom, mitsoda jussal teszen engem' ezen magános személy a' maga Megbízottjává's állapotjának Itélőbirájává, holott ő már a' maga nyilatkoztatásait az Ur és a' Brüsszeli itélőszék előtt megtette. Azon leveleim, mellyeket én November' 13-dikán és 16-dikán, 's Dec. 21-dikén az Urhoz indítottam, eddig már meggyőzhettek Uraságotat affelől, hogy én ezen *Buchozot* egy furkálódó (mesterkedő) embernek lenni gondoltam, melly gondolatomban a' hidak' és utak' fő igazgatójától tétetett nyilatkoztatások, mellyeket ide zárva küldök, engem még jobban meggyőztek.“ — Ezen megtörtént dolgoknak, így végzi szavait a' Monitör, semmi további magyarázatokra nintszen szükség; de a' mellyek, ha a' Frantzia Ministeriumot minden gyanutól megmentik, mit nem engednek gondolnunk azon Magistratusnak nem okos magaviseletéről, melly efféle magyarázatokat tett szükségessé, 's mellyek miatt ily fontos 's a' Frantzia Országlószéknek méltóságával ily nagyon özszeköttetve lévő vizsgálódásoknak kelle elő fordulni.“ — (A' Belgiumi Frantzia Követ is adott-ki a' maga mentségére egy ily színű nyilatkoztatást, melly által leginkább azon gyanunak magáról való elháríttatását tárgyazza, hogy ő a' bünösöket pénzel segítette volna, 's hogy meghatározva 600 Frankot adott volna nékiek. Ezen nyilatkoztatását a' Belgiumi külső dolgokra ügyelő Ministerhez Bátor Nagell Urhoz intézi a' Frantzia Követ, Marquis La-Tour-du-Pin Ur.)

Buchoz és *Pouillot* az ellenek kimondatott ítélet ellen apelláltak: *Piger*, *Berth*, és *Dieriks* pedig a' Király' kegyelmességéhez folyamodtak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Német Ország.

Némely közönséges levelek erősítik, hogy a' Jénai Universitásbéli tanulóknak' dolgában vizsgálódás végett oda küldetett Biztosság, a' maga vizsgálódását már elvégezte, 's Weimárba vissza utazott, a' nélkül, hogy valami nyomára akadott volna annak, hogy Sandnak az Universitás' tagjai közt részesei találtak volna.

A' Kotzebue özvegye' Manheimből egész házanépével hamar elutozván, a' Karlsruhei levelek szerint arra a' beszédre szolgáltatott alkalmatosságot, hogy Hajós Kapitány Kotzebue egy oda való könyvnyomtatóval özszeveszett volna, azzal vádolván ezt, hogy az atyának még egy munkája volna nálla kézírásban.

A' legutolsóbb hír, a' melly Sandról keringett, a' volt, hogy ő tsakugyan meghalt volna már; és hogy sem írásai sem egyéb körülállások ki nem mutatták azt, hogy gyilkos tselekedetében részes társai lettek volna.

Ha igaz, a' mit némely levelek erősítenek, Tanulók is kezdenek Német Országról Amérikába kivádorlani. Ujságlevelekben olvashatni, hogy a' Reménység nevű Amériikai hajón, a' melly Apr. 25 - dikén Amsterdamból evezett - el, sok egyéb utasok közt Német Tanulók is többek találtak.

* * *

A' Bavariai Közönséges Ujság, Konstantinápolyból April. 10 - dikéről egy tudósítást közöl, de ily meghatározott megjegyzéssel, hogy ő ezt tsak Levelezőjének

hitelére közli, a' nélkül, hogy maga keskedne valóságáért: —“

„A' Portánál lévő Frantzia Nagykövet Marquis de - la - Riviere anyóssa Madam La - Ferte, evezését Konstantinápoly felé folytatván Smyrnához kikötött vala. Az itt lévő Frantzia Consul Fonton Ur ezen fő aszszonyság' tiszteletére nagy vendégséget adott, melyre minden itt találtató főbb Frantziák, tiszték 's egyebek meghivattattak. Asztalhoz ültek; egy 's más politikai tárgyakról beszélgetni kezdettek; egy ifjú hajóstiszt hevesen beszéllet Napoleonról és Uralkodásáról; Savary Ur, ki hasonlóképpen jelen volt, az ebéd alatt semmit se' szollott, hanem ebéd után hetykén szembe szállott az ifjú tiszttel, durva szemrehányásokkal illette az asztalnál folytatott beszédjéért, 's végre oly szókat ejtett, mellyeket az ifjú Tiszt duellálásra való kihívásnak tartván, arra készségét mutatta, 's még abban is kedvezett kihívójának, hogy néki engedte a' fegyvernek kiválosztását. A' kihívóban azonközben, a' ki eleinten azt gondolta vala, hogy hetykesége által reá ijeszt az ifjú emberre, ennek készsége, a' mérget felforralta, annyira, hogy efféle motskolódó szavakra fakadott: Hogy egy oly koros embernek, mint ő, egy tsak az orráig látó ifjuval nem duellálni, hanem őtet megverni illik, 's azonban a' páltzáját vévén, az ifjat valósággal verni kezdte, 's addig verte, míg a' földre bukott 's míg a' vendégek oda nem szaladván a' kezéből ki nem vették. Mi lett a' dolog' további következése, még a' levél' elindulásakor nem tudták.“

S z á z forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Máj. 18 - dikán 249 $\frac{1}{2}$ — 19 - dikén 249 $\frac{1}{2}$ —